

Дяково, пяток 6. мая 1932.

Число 19. (339.)

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНІ ЮГОСЛАВІЇ

Виходиа юажди тидненъ. — Предплата на рок 60 Дни., на под рока 30 Дни. За Америку и други краи 2 долари рочни.

Предплату и шицки писма до Редакція я Україні треба посыплюючи адресу: „Руски Новини” Пишкоревиці (Кітограде).

Чом на швеце превельо жита?

Міжнародни Уряд за газдюску статистику у Риме, котрому швидки держави кожді рок посыпало точну статистику о своїх газдюсих приликох і неприликох, вирахував, же на цілім світі лежи лише весяль як сто мільйонів метери² жига, що стало непредане од попереднього року. Того зариа ніхто не пітає і не күнє, па прето це землеробських виробів так сидла і ніяк же не може дзвітити. А нізки цеї таєдна од главних причин їхнішній кризи.

Кедишин - у добрих давніх часох землеробски (агарни) держави вивожили своїо плоди до індустрийних країн, а отамаль поставали фабричні вироби і так було добре и єдним и другим. А нешка баш прето, же в житі превесію, землеробски держави волого межди собї зос цінами на жито и одна ще опредл аругей силус, да може свойо жито вивесці теч и по цалком ліякей цені.

Далей почали держави бранць ще одна од другої зос високу царину, лібо і цілком забранювали уважоване довоєнних стварох и так же криза лем погорівала, и то криза у газдовстві, у тарговині и у індустрії. Почало ще зос надпродукції житя, а скончело ще на тим, ще нешка цела житу Менши ОД трошкох продажків.

А як настала тога сильна резерва життя? Найважчі у тим винопати газдовськи машини, котрі у остатніх часох не лиш єже цілком замінили роботу чоловека, але ще й превищили. Тоту роботу, котру чоловік мусив робити 8 годин, зроби машина за $\frac{1}{4}$ години! А крім того кожді дзень появлюють ще нові і лепіші машини і на той спосіб настава у житті безроботність, бо роботник, котрою машина виконє зосередити, не годиться на іншу роботу.

Газдовски машини можу ще добре вихласуют лем гам, дзе саст велью жемі. И прето главны житни краі, як Канада, Америка и Аргентына үсшую ще да по вециі жемі похору и зашёло и то такей жемі, котру до тэрэз ніхто не обрабял. Тоты державы ў остатніх роках пынектвали простор своій орачей жемі за 5 мільёнов гектары. У истым часу павекшал ще простор орачей жемі ў Европі за ёдзін мільён гектарох.

Неогранична машинизация землеробства не пем же побекишила кризү, але вона ю запримо спричинела зос звено на производство зарца.

И так видимо, же ничим неограничен и неупорен разной техники не тем же не приноши людям хлесту, але им ище скодзи. Во машина нешка не тем же не помога, але ище упічтожує шицко то, чо не може так фрицко робиц и так же фрицко розывац и на-предоваш, як вола.

100 мільйоні метри жита того року зогні, лібо інше горіння — будуть унічтожені спалени, лібо до моря висипані, як то уж було попереднього року у Канаді та Аргентині.

А во будзе з новым жытом?...
Так ше пытало газдовски стручицца и
ламу себе граву над тим, як бы ше тут
могло помогнц и ушориц нове подзю-
нене жытней продукцій. А чи наяду?
Не пайду дотля, док ше цале газдовство
у швеце не постави на цалком новы
темель, то ест на такі, да ше у газд-
стве роби лем то и лем только, кельо
человекови треба и да ше не илзе за-
неограниченним добитком. Ціль газдов-
ства, тарговини и индустрії муси буць
человек и його животныя потреби, потребы
цалого ўсідскаго дружства, а не ха-
сцен и добиток поевдніх особох таргов-
іюх и капиталистох-фабрикантох,

(MCB)

Х. Французки вибори. — На виборах в подзелю вибрано у французькій лісі 225 застуких, а зв 380 посланників буде в подзелю 8. має други вибори, бо претендій недзвідні єдин од тих 380 посланників не дostaєт абоolutну вектину. Од тих 225 вибрано найменші соціалістів і радикалів, а більш католиків.

ХІ. май славя беабоўкни соціялісти як свой шкето. Обичко на тот десень нахульпаю соціялістичны позлове фабрічных роботнікох, да рабк демонстрації у тих державах, дае панове соціялісти не маю власт у своїх руках. Розуми ше, яке пре тоги були и демонстрації страдаю віше худобин роботніц, бо ўх панове предпяці на време сцетню и сктию ше.

Того вечір 1. май було відзначено польським народом. Відомо, що в цей день у варшавському районі Домбровеї було приблизно 1000 демонстрантів, з яких 150 були затримані та 1000 збиті. У Станіславівському районі було затримано 1000 демонстрантів, з яких 150 були затримані та 1000 збиті.

× **Страшни атентат у Шанхаю.** — При једнай японској војсковој паради у Шанхају руцел једен Корејац бомбу на японским генералох. Чешко бул ранети адмирал Намура, генерал Широкава и Мураи. — Корејацци ише були проци Јапонцом, бо Јапонци ише пред војну окуповали их подаену жем полуострвје Кореју, барз пристискаю Корејацох и из анон-им права, да ише поавиваю як плавбодин народ.

Х Поляци сцели окуповац Данциг.
На сиверу од Польскай ёст везьми немецки шлебодзи варош Данциг, котри ёст як окрема шлебодка держава. Поляци сцели, да Данциг нападне и в морскай строни — бо Данциг лежи на морским брезу — и зос суши и да го присоедият польской державе. Так вони зробили зос яарпином Вилян, котри такой же вояни польски генерал Желіговски на силу армий од Литве.

ХІ Швейцарська ма дефіцит. — Швейцарська держава у тій кризи тримала ше бара добре. Велі люди укладали свой ценеж до швейцарських банків бо думали, же там вон палком певни. Але тераа ше указало, че я Швейцарська держава ма у своєму бюджету ровно 60. міліонів дефіциту.

× Держави штредней Европи наїхали відмінну владу. Так заключили фінансири при Ліги Народів. Гвардія вони, же то буде найкраща помічник тих держав.

× Ірландський парламент у Дабліні одголосив закон, що від тераз ірландська влада не може призначати військову амбасаду країні. За тим буде терапія влади, котрій на чолі стоять ірландськими революціонерами Де Валера.

× У Польській засудили на шмерці двох Українців, Якова Прищепки та Павла Головаду, членів таїнської української організації, котра ще бори проши Польщі. Опружні були, же дали забіти єдиного чоловіка, котрий був глибокий польської поліції та явив поліції шляхів Українців, котрі лем даво поведіли проши польської влади над українським народом. Обидвом були обещані на вельми півтартох на південні.

ГАЗДОВСТВО

Янко Лендзел, Мистушенець:

ДАЦО О ВИНОВЕЙ ЛОЗІ.

IV.

Образа лози проши «пероноспори».

Хорота „Пероноспора“ може ще обички парис на даний боку лісця, дас ще коло жилок (реберкох) лісця півачую билкасті мохово-шляхів, котри ще вісімкою швидкосцю розширяю по цілим долинам боку лісця. На верхнім боку лісця обличую ще на істах местах імо-жовти сплющі від хоторих лісце починає закрутовати, жовтицю док ще зотипівши її осушити та одпадут. Лоза ще хоторей лісце одпадло не може тис правильно розвиваючи; зросло остане малке к тварде, а всіхм талом іже-лаже, младійки затиря, не дозрію, і в жиме її змарянію.

У нас пероноспора напада найчастіше лісце, що дарва за горуцого літа напада і

грозно. Нападните гроно чипатра по опису так: Бобки добико шківости шляхти ж суша їте. Хорота тей причини гриб, хтори ще вода пероноспора, в розміжку ще зос труси, хтори в невидимі простим оком па то вітор легко розноши на шишкі страни. Тот трус спадне на верхній бок лісця та там цікка осоку зос лісця, зос хтору піс отримує і лісце тим баржай препада док ще не осушити. Ширено пероноспори найбаржай поращає відносно-чепла хвізда. За горуцого ж сухого літа пероноспора ще менш ширя. Проців пероноспора препоруча ще пірскане зос белавим каменком. Але треба мерковати, що пісше на времіні та добре пірскане (пірска), бо зем таєк робота може має усіх. Перші раз ще муні пірскац коло подовкі мая док ще іште пероноспора не почала ширити. Другі раз ще пірскац через самим ківцом, а третій раз по преквітні та даєт по потребі лем треба мерковати, що буде лісце, младійки ж зросло добре іопірскане, бо лем таєк кім труда буде од хаску та чокот зачуваємо ще опасній пероноспори.

За перше пірскане бере піс на 100 л. води $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ кг. білого каменку та $2\frac{1}{2}$ кг. гашеного вапна.

За друге: На 100 л. води $1\frac{1}{2}$ — 2 кг. білого каменку та 3 — 4 кг. вапна. За третє та дальни даники пірсканім вреди исто як я за друге. Кед занесено негашене, ще бере, що роаправляє матеріял таєк ще бере у пози. Каменок ще розтоплює сам у кабліку зос літку зози, вапно вак за себе у другім кабліку, а потім ще обідає усилю до суда але 100 л. жижарі води, добре ще пресині та закріє, ще ще цорав не пірска. Напомінам, що дарва ще пірскало зос ручними метолками, але таєк віт зато пособни пірскалки, котри робя совершеніше так, що лем таєк молта пада матеріял по лозі та лісцю. Кріво роби хто пірска аж да матеріял чури зос лісця. Пред пірсканьком треба добре препаратори пірскалку, а матерію сипац до неї лем през щилько, да ще із даки. Пірскац ще муні лем за сухий хвізд, а кед єст рано роси треба ірвачек, док роси прейдає.

V.

Лозна північніна (Oldikin) єст хорота хтора напада грозно та упретаскує то. Причи-

на тей хорота єст гриб, що ще вода „підніум“. Тот гриб ще зос свійма жилками па лісцю бобкох укорені та так нападе па претасці гроно, бо зос бобки вищика осоку гроно заостане у розвою пісок пукат та осуши ще. Опідніум півняк ще та на лісцю лем же лісцу тельо па чкодав, бо го юможе упретасці. Кед ще опідніум відпає до гриадок, позя ще по тим, що ще в бобкох обачує шківости пірскані як да бобки зос фінням претасцім по склани. Окрем того нападните бобки що опідніум пукат та же ще им напінє види. Фрішкому шкірено опідніум півбаржай помагає відносно ж цеплі рок. У вікідох, хтори на бліско (густо) посаддени, барз піс пірса племінниця. Исто ще так опідніум ширя у вікіди, у хторей жем ціска, відкінка та хтора ще барз гної зос швіжким хлібним гноєм. Єст ще грозно, хторе племінниця напада баржай та друге, як ща пр. баржай напада риалінт (Грапелін) лебо мушкат, як грамінці та ін. Як найкраща обрана проги тей хороті до терга ще упазало прашені зос фіно зомлетим сумпором прашком та треба мерковати, що ще прашка перші паз дорав, на чеди младійки вірості на 10 цм., другіраа ізред кінцом, а третіраа дорав по ківцю (як преквітні). прашки ще лем гірзди.

Кед ще обачи, и потім того відрене опідніум, вел ще іще у мешану юлу прашки раз лебо двера. Мерковати се муні таєк хороту зійти, як що зросло сумпорело вел бі ще віво могло чуц аз сумпороводником. Сумпориц ще муні віше по цеплім дію, да ще сумпор легчайше спорне вогреє та розвеє сумпори дюкисі кто-ри заливає підніум.

(Далі буде).

Не єще шедиці.

Гааднія ту своїй шестриці, що ю привела в варошу нашінні:

— На вежій столочок та іда подой мі краю, бо я не маю хеди.

Тота віжала столочок та пошла, віле о кратки час ідає уж нааад.

— Поможе ми! Я положила столочок, а тота дурна края не сне шедиці.

ахох, а його да зроби поласкох Святого Духа, же бік мот приканвац Бога па кождим месце та у кождим часу.

У другій шкірі молитва модлі Господі, да от гріхів очисні Його душу та тіло, та да поможе вірним, що бік могли у віри та духовнім розуміє зос страхом та любовию достойного приступини ту щоєтей прічастя посвягнуц живот вічни.

* * *

Чим ще баржай прибліжувал час мухох та шмерци Ісуса Христа, тим Христос ясніше научовав, же:

„Вони та Отец єдно“.

„Же Його наука та наука Отцова, котри ю послал на тот свет“.

Вон пред шкіріма обявлял „Премудросці Божі“ та пред невірними указавал „свою славу“.

Бранел свою чесці та ясно чипким доказав:

„Же Йому видно зос Отцом та Святым Духом прічаста кожді слава та чесці та поклон та тераз та віше та на інки віхок“.

И прето я ми ли вірим дзеши Ісуса Христа на уста сяянішкого ясно та гласно шведочиме, же будземе віше за Христом ісцякіа добрим Пастиром та же сплеме віше буц под Його власну, на нас вона захрані. Ми прето обецуємо, же будземе Ісуса Христа славиц

СЛУЖБА БОЖА лебо ЛІТУРГІЯ.

ТРЕЦІ ЧАСЦІ СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Літургія вірних.

Тота часці дзеши ще:

A) Початок жертви:

- а) Два Міли Сктеці за вірних,
- б) Хорунжиска писня — Вельки Вход,
- в) Сктеція Просительна,
- г) Цілої миря та исповіданія віри.

B) Приношення жертви:

- а) Пресуствення та
- б) Примена жертви.

C) Свята прічасті:

- а) Готовлення св. прічасті,
- б) Сама св. прічасті та
- в) Подасковані за св. прічасті.

Г. Заключено Служби Божій та Однует.

A) ПОЧАТОК ЖЕРТВИ.

- а) Перша та друга Мала Сктеція та Молитви за вірних.

У першій та другій Малій Сктеції дія-чески заблудж. Далій молі Господа, да ириє зон поволує самих вірних, да ще у жиці Богу прошено та безкревну жертву за шківних лю-

* 30. априла даенъ шмерци Зриньско-го и Франкопава, хорв. народних мученикох, преславени торжествено у шицких хорватских крајох. — Граф Петро Зриньски и кнз Франкопава били надумани в помону Турскай одтартиуц Хорватску од Австро-Угарскога царства, у котрим Хорвати бара страдали, и специј створиц самостојну хорватску државу. Австро-Угарци за то дознали, зос сиреводажу уплатила обидовох хорватских патриотох и дала им 30. априла 1671. одрубац глави. Џешка јх Хорвати почистију як мученикох за илебоду хорватско-го народа.

* Државни приход од трошарини, — У месецу марта придо наје држава на трошарини 61 милиони дин., а 2 мил. и 800.000 меней, як чо било у буджетским плану, а за 12. мис. и 300.000 меней, як чо било пријето у марта 1931. року.

У прешим буджетским року, од 1. априла 1931. до конца марта тога року уплатено за држ. трошарину 775 и пол милиона, а у буджету је раховано же будзе за 27 и пол милиони динеј.

Такои за рижни такси пријала држава у марта 83 милиони 700.000 за 18 милиони меней, як чо било у буджету.

Прешлог буджетскога року пријала државна каса за 132 милиони рижни таксох меней, як чо било у буджету вираховано.

* „Проглас на народ“ видала Југославија, у котрим новолуја шицких гражданикох, да ше организују у тежи страсни на темелю народије и Југославије единости.

* Цивилносец у Југославији. — На 1. марта тога року било у наших банкох уложено 11 милијарди 875 милиони динари. Ту не ураховано тот зашпоровани пензије, која наша држава уложила до кадругох.

ведно зос Отцом и Святым Духом и тераз ваше и на вики вакох.

6) Херувимска писња — Вељки Вход.

По другим „Возгласу“ диякон уходи до олтару прса диконијски давери, бере кацило и модлј благослов од свијештника. Потим када свијештник, олтар и вирни, а почиши модлј 50. и псалам „Помилуй мя Боже“.

У тим часу вирни як хор Ангелах спријаво Херувимску писњу, котра гласи:

„Ми, котри Херувимох тајно изображене, и животворије Тройце тријасију шицко шициваме,

одложме тераз једну жемску бригу:

да можеме пријатац Цара вицких, котрого антелецки Чини извидимо ноша на щитох. Алилуја, алилуја, алилуја“.

Слова на „щитох ноша“ знаменую следујуће: у Римљанох бул обичај, же хатоваци при величким торжествима клади својо щити на колија и так испојели својога цара, да го њини можу видаки и ликати.

Херувимска писња ма разбудици шицких вирних, же бж тераз одложиши њини бриги тога љекта и так је приготови достойно пријекац Христа Цара як великого Архијереја, котри сам сходан з неба, да оковачи безкревну

* За помоћ пасијнији крайом видала Славска Бановина пре жиму до тераз 12 и пол милиона динари.

* Регрутзи в тих крајох, котри тежијији потопела вода, не муша тога року руководиши баш сами не су.

* Написце на жору. — При Сплиту у Далматини вожђено је по жору у мајком чамчују једно дружство. Кад је уж вратили назад чамец је нараа преврачеј и њини попадају до води. Седем особи спашели је пловашњом, а три је задавали и до њенка их не пренапали.

* Взорел хлів и 14 фалати стакну. — У Жупанији у Славонији взорел в ноци 30. априла хлів и 14 фалати стакну. Хлів буда далеко за валлом на селашу, а пониске тоби ноци јужнога на салашу не було и штохога не обмерковал, прето хлів горел цалу ноци и стакну взорел на угље.

Тарговина.

Вонкашња тарговина.

Вонкашња тарговина то тарговина з другима државама. Вељко ствари ми вонкашње до других држава, а вељко вино увозијује, купује. По воли, а особено у најновијим часу вонкашња тарговина бара важна ствар у животу држави, бо када када је вељко мали држави, котри сами за себе, то значи да тога по сами мају жије на години и муша вељко увозковац. И чим држава имаје увозује тим вина гајдовски слабаша. Прето држави почали медаи собу робиц рижни догвари, як да најлепше узорија својо вонкашњу тарговину.

При тих догваркох треба мерковати не дес на то, када је роби одија, увеже и зајаку суму, але иде баржеј мерковац треба да то, јаку робу купује. Бо то вељка разлика чи ми увозијујеме свиљу, парфеми, шампацији, бријити и сл. луксузни ствари, чија највећи потреби машини, поучни кишаки и др. највећи потреби ствари.

Прето би при уредењу највеће вонкашње тарговине требало њини ствари поделити на већији класи.

жертву Новога Завјета и да приготује за пасијнију господију пресветога Тела и пречисте Свободе Крви.

У тим часу свијештник поширеј рука и модлј прекрасну Молитву св. Василија Великог: „Нијето достоја...“

У тежији молитви признаја, же што авизији зос тимесними похотама, тога не достојим, да не приближи, або да служи Христу. Цару слави. Прето моји Господи небесни Склод, да очиши Јого душу и ишрија од лукавеји совјети и да го пошиди, же би мог стапац пред святым пристолом и свијенодјествовац, свете и пречисте Тело и Крв Господи и жертвовац тогији ади.

Молитву окончав зос Херувимским славословијем, кланјиши, бочка пристол, кадаји го и одходиши вис дияконом ту проскомидијском жертвенску. Гам кадаји святы дари, бере јакији вонкашњи вонкашњи (воздух), дава го диякону ведно з кадилом, а сам бере Џискос зос дараци и Чашу и тераз иже започија торжествене преношење святих дарох, або Вељки Вход.

Свијештник наглас моли, же би је Господи Бог опомијује у своји царству:

Вселенскога Архијереја, Пати Римскога,

1. Таки ствари, без котрих ћешка човек не може обстојати, а у највећим државама је је.

2. Ствари котри у највећим државама не постоје, лебо су је таки добра, як гести вијудијских држава, на пр. сукна, платка, папер и др.

3. Ствари, котри служе зем за украсиши и пополнује живота, але без котрих човек леско може живи, особено у највећим чедским часох, на пр. свиља, физи англески штоф, луксузни шмати и сл.

4. Ствари, котри можу себе купије зем вељкији богачи: рижни деликатесни предмети, бријити, драге вино и др.

Кад једна држава жада до највеће државе увозијује ствари, чо зме их спомни у првом хлјеви, теди ми може право питати, да вона ој ће купија за исту суму жита, древа и др. Але ће вона сде предац нам својо луксузнији вироби, теди је цалком право, да вона ми има право од тежи државе питати, да вона купи од нас три и ширије ради већије нашима за живот потребније ствари.

Ми имаме тераз наших народних заступничкох и имаме право, а и дужносц, питати од њих, да ли вони при ушпорјавашу нашу вонкашњу тарговину старају, да не у тарговским догваркох највеће државе а другима државама поступају у тимјама, чо зме ту потоликавши. Но лес на таки способ може је наш визир исправији и цене нашим народним виробом дајијући.

Крижевци.

Дозвишаме, же на Железни цварток славије пречасни О. Спиридон Петровић 25. рођеницу своје свијенчническе служби. За тога торжество анали лес да сиљије особи и вони

Препосланог архијереја метрополити, Богодобног епископа и љицкога свијенчническога чина,

Конториј и благодјательњији свјетога храма и љицких христијанох.

У првих вицех христијанства при преношењу св. дарох лес сај дијакони почијија вонкашњији следујуци слова:

„Всих нас да понјепет Господи! Бог во царствији својији всегда наше и присно и во вики вицех“, а вицех у тим часу дајије шицивали: „Ико да царја всији...“ и ко прстарговали Херувимску писњу.)

Диякон и свијештник уходи до олтару прва Царска давери, кладу св. дари на пристол и притим модлј почијији Тројицар Вељкога пнатку „Благообранији Јосиф...“, покривају св. дари зос највећим покривијом (Воздухом) и свијештник њини скадаји.

Вицех у тим часу дајије шицивали Херувимску писњу: „Яко да Царји всији подамем...“, котру прерввали, док диякон и свијештник наглас творели помињања.

(Дајије буде).

